

Романашенко Ірина Олександрівна

*асистент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Державного біотехнологічного університету*

Гіржева Ольга Миколаївна

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Державного біотехнологічного університету*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-335-7-36>

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УКРАЇНІ

В умовах сучасного соціально-економічного розвитку важливу роль має саме інформаційне забезпечення, на основі якого приймаються обґрунтовані управлінські рішення. Прийняття будь-якого рішення вимагає оперативної обробки значних масивів інформації; компетентність керівника вже залежить не стільки від досвіду, отриманого в минулому, скільки від володіння достатньою кількістю актуальної для даної ситуації інформації та вміння зробити корисні висновки.

Саме тому вивчення інформаційного менеджменту та його особливостей в Україні є досить актуальним.

Метою роботи є розкриття поняття «інформаційний менеджмент» та розглянути його особливості в Україні.

Тенденції розвитку сучасної світової економіки ХХІ ст. призвели до так званого віку знань, в якому інформація виступає в ролі окремого ключового ресурсу виробництва. Водночас не слід забувати, що якість та ефективність управління компанією багато в чому залежать саме від інформаційного забезпечення менеджменту на всіх рівнях. Вищенаведені причини призвели до різкого зростання залежності результатів діяльності організації від інформаційної системи [1].

У науці про управління, на жаль, поки що не існує однозначного розуміння такого поняття, як «інформаційний менеджмент». Хоча останнім часом і говорять про те, що інформаційний менеджмент все частіше розглядається як самостійна галузь управління, нарівні з фінансовим, операційним, стратегічним, інноваційним або менеджментом персоналу. Проте стверджувати про сформованість концепції інформаційного менеджменту як самостійного наукового напрямку в теорії менеджменту ще зарано. Існує велика розбіжність щодо змістовного наповнення поняття «інформаційний менеджмент» серед фахівців різних країн і різного наукового спрямування.

Матвієнко О. в своїй праці пояснював поняття «інформаційний менеджмент» як широкий спектр видів діяльності, пов'язаних з інформаційними ресурсами, управлінням інформаційними потоками, технологіями і управлінською діяльністю загалом [2].

На думку деяких науковців, інформаційний менеджмент – це не що інше як сукупність засобів та методів управління інформацією, а також управління діяльністю підприємства за допомогою цієї інформації [1].

Інформаційний менеджмент – це окрема, відносно незалежна сфера управління підприємством, що повинна опиратися на нові парадигми та концепції менеджменту, тобто вона має враховувати:

- високу швидкість зміни предметної сфери;
- переважання мережевих відносин та структур;
- орієнтацію на випередження у конкурентній боротьбі;
- орієнтацію на клієнтів організації;
- високий вплив політичних, психологічних та соціологічних процесів [3].

Розвиток інформаційного менеджменту створює нові можливості, нові виклики та випробування для суспільства. Так конкретизуючи вплив інформаційного менеджменту та інших сучасних інформаційних технологій на масштаби і структуру зайнятості, Бойченко Е.Б., Костенко А.М. підкреслюють, що створення одиниці цінності із залученням значно меншої робочої

сили, аніж 10 або 15 років тому, стало можливим завдяки мінімальній вартості цифрового бізнесу, яка наближується до нуля. Крім того, реальність цифрової сфери полягає в тому, що багато нових компаній надають «інформаційні товари» з практично нульовими витратами на зберігання, транспортування і тиражування. Деяким компаніям, заснованим на дизруптивних технологіях, для процвітання майже не потрібен капітал. Наприклад, таким компаніям, як Instagram або WhatsApp, для старту фактично не знадобилося фінансування, що змінило роль капіталу і масштабування бізнесу в контексті четвертої промислової революції. Загалом це демонструє, як ефект масштабу стимулює зростання і впливає на зміну цих галузей [4].

Можна сказати що поняття «інформаційний менеджмент» як науковий напрямок починає тільки зароджуватися. Нині розвитком ідей у цій галузі зайняті передусім практики та компанії, що зайняті у сфері інформаційних систем.

Розвиток інформаційного менеджменту в Україні знаходиться на достатньо низькому рівні. У сфері засобів масової інформації нині все ще переважають достатньо застарілі уявлення про роль та завдання інформації у житті кожного з нас та суспільства як своєрідного сервісу для цієї так званої «машини суспільного виробництва».

Для удосконалення системи управління з використанням інформаційного менеджменту можна дотримуватись таких положень:

- диференціація підходів до управління. Зважаючи на особливості в управлінні малого підприємництва, необхідне розроблення спеціальних методик, які зможуть задовольнити вимоги обмеженості ресурсів і скорочення строків упровадження [5].

- розвиток предметної сфери. Припустимо, що ця сфера розщеплена і містить чотири напрями: інституційний, віртуальний, інформаційний та науковий (раціоналістичний менеджмент). Кожен із напрямів включає певний набір різних положень та принципів. Таким чином, для вирішення завдань необхідно враховувати, крім

класичних тенденцій розвитку менеджменту, ще й сучасні, такі як галузі знань [6].

– використанні нового підходу до самоорганізації та вирішення завдань постійних змін в організації: гнучкого менеджменту, який орієнтований на зміни, самоорганізацію персоналу компанії та самоналаштування бізнес-процесів [6]. Основним припущенням гнучкого менеджменту є відсутність сталості вимог замовників та достатньо велика швидкість зміни процесів. Також в ідеологію цього менеджменту включено принципи зниження «бюрократизованості» бізнес-процесів та акцентування на мотивації людей і кінцевому результаті ніж формалізації (шляхи досягнення результатів). Гнучкий підхід дає змогу адекватно, а головне – швидко реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі компанії [7].

Отже, поняття «інформаційний менеджмент» вживається у таких значеннях:

1) це управління за допомогою інформації, тобто інформаційне управління (управлінська технологія);

2) це управління власне інформацією (управління інформаційними потоками та інформаційними ресурсами) для оптимізації роботи;

3) це управління процесами інформатизації, тобто управління інформаційною технологією (автоматизована технологія обробки інформації в певній предметній галузі).

На нашу думку, у сучасних умовах розвитку нашого суспільства однозначно постає той факт, що суспільство формується та існує в умовах економіки знань. Здобуття саме нових знань відбувається в процесі нагромадження інформації. Розвиток інформаційного менеджменту створює нові можливості, нові виклики та випробування для суспільства.

Література:

1. Лазоренко Т.В. Особливості інформаційного менеджменту в малому та середньому бізнесі в Україні. *Приазовський економічний вісник*. Класичний приватний університет. 2018. Вип. 2(07). С. 62–64.

2. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент як основа концептуалізації моделі фахівця з інформаційної справи. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 4. С. 27–30.
3. Мельник В.В. Формування концепції інформаційного менеджменту: сутність, завдання, основні напрями розвитку. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2012. № 49. С. 122–134.
4. Бойченко Е.Б., Костенко А.М. Концепція формування інформаційного менеджменту в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7159> (дата звернення: 05.12.2023).
5. Інформаційний менеджмент. URL: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/management/13966> (дата звернення: 05.12.2023).
6. Закипний М.В. Інформаційний менеджмент у сучасних умовах: цілі та основні задачі. 2012. № 2. С. 63–67.
7. Кухар Р.Б., Слейко О.І., Мотько Н.Р. та ін. Проблеми та перспективи сучасного менеджменту в інформаційному суспільстві. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. 2016. № 2. С. 87–91.